

Sygn. akt VI A Ca 735/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 31 marca 2015r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie VI Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący – Sędzia SA Krzysztof Tucharz

Sędziowie: SA Ewa Stefańska

SO (del.) Joanna Piwowarun - Kołakowska (spr.)

Protokolant: sekr. sądowy Magdalena Męczkowska

po rozpoznaniu w dniu 31 marca 2015 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W.

przeciwko A. M., K. M. (1) i R. M.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanych

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie

z dnia 29 października 2013 r.

sygn. akt III C 413/13

1. oddala apelację;

2. zasądza solidarnie od A. M., K. M. (1) i R. M. na rzecz (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. kwotę 2.700,00 zł (dwa tysiące siedemset złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

VI A Ca 735/14

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 11 kwietnia 2013 roku (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. wniosła o zasądzenie na jej rzecz solidarnie od pozwanych A. M., K. M. (1) i R. M. kwoty 191.941,52 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 26 stycznia 2012 roku do dnia zapłaty oraz kosztami procesu, w tym kosztami zastępstwa procesowego w kwocie 7.200,00 zł na podstawie weksla.

Pozwani A. M., K. M. (1) i R. M. w odpowiedziach na pozew wniesli o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powoda na ich rzecz zwrotu kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych, podnosząc zarzut przedawnienia roszczenia zabezpieczonego wekslem, które stało się wymagalne najpóźniej w dniu 15 grudnia 2008 roku, a zatem przedawniło się najpóźniej w dniu 15 grudnia 2011 roku, zaś weksel został wypełniony dopiero w dniu 11 stycznia 2012 roku. Ponadto pozwani zarzucili, że powód nie udowodnił skutecznego doręczenia pisma z

przedstawieniem weksla do zapłaty. Pozwana A. M. zaprzeczyła również, że powołała do działania w swoim imieniu K. M. (1) w zakresie zaciągania wszelkich zobowiązań wekslowych.

Wyrokiem z dnia 29 października 2013 roku Sąd Okręgowy w Warszawie zasądził od A. M., K. M. (1) i R. M. solidarnie na rzecz (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. kwotę 191.941,52 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 26 stycznia 2012 roku do dnia zapłaty oraz kwotę 13.198,00 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 3.600,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Powyższe rozstrzygnięcie zostało oparte na następujących ustaleniach faktycznych i rozważaniach prawnych.

W dniu 23 stycznia 2008 roku pomiędzy (...) Sp. z o.o. w W. jako Finansującym a K. M. (1), A. M. i R. M. działającymi pod nazwą (...) spółka jawna, jako Korzystającym, została zawarta umowa leasingu operacyjnego nr (...), mocą której powód zobowiązał się nabyć ciągnik siodłowy i oddać do używania albo używania i pobierania pożytków, a Korzystający zobowiązał się zapłacić w uzgodnionych ratach wynagrodzenie zgodnie z tabelą stanowiącą załącznik do umowy.

Tytułem zabezpieczenia spłaty zobowiązań wynikających z umowy leasingu Korzystający reprezentowany przez K. M. (1) wystawił weksel in blanco, który powód miał prawo wypełnić na sumę odpowiadającą wszelkim zobowiązaniom Finansującego wynikającym z powyższej umowy. Weksel został poręczony przez R. M., K. M. (1) oraz A. M., w imieniu której działał K. M. (1). Zgodnie z deklaracją wekslową zawiadomienie o wypełnieniu weksla miało nastąpić listem poleconym ze zwrotnym poświadczeniem odbioru pod adresem Korzystającego podanym w deklaracji, przy czym za prawidłowo doręczone uznawało się także pismo awizowane i nie podjęte w terminie. W deklaracji wekslowej podany został również adres K. M. (1).

Pismem z dnia 01 października 2008 roku powód wypowiedział umowę leasingu oraz wezwał pozwanych do zapłaty zaległych rat w kwocie 13.400,00 zł. Pismem z dnia 10 grudnia 2008 roku powód wezwał Korzystającego do zapłaty kwoty 190.023,49 zł tytułem odszkodowania w związku z wypowiedzeniem umowy leasingu.

Postanowieniem z dnia 07 sierpnia 2009 roku w sprawie VI GU 49/09 Sąd Rejonowy w Wałbrzychu ogłosił upadłość obejmującą likwidację majątku dłużnika (...) sp. j. oraz upadłość wspólników spółki R. M. i K. M. obejmującą likwidację ich majątków. Pismem z dnia 10 sierpnia 2009 roku syndyk masy upadłości zawiadomił powoda o ogłoszeniu upadłości, umożliwiając zgłoszenie wierzytelności w terminie dwóch miesięcy od daty ogłoszenia w Monitorze Sądowym i Gospodarczym. Pismem z dnia 29 lipca 2010 roku powód zgłosił wierzytelność wynikającą z umowy (...). Postanowieniem z dnia 18 listopada 2011 roku Sąd Rejonowy w Wałbrzychu stwierdził zakończenie postępowania upadłościowego (...) sp. j. oraz oddalił wniosek R. M. i K. M. (1) o umorzenie zobowiązań.

W dniu 11 stycznia 2012 roku powód wypełnił weksel in blanco na kwotę 191.941,52 zł z datą płatności 25 stycznia 2012 roku. Pismem z dnia 11 stycznia 2012 roku powód przedstawił pozwany weksel do zapłaty, wysyłając pismo na adres K. M. (1) podany w deklaracji wekslowej. Pismo zostało odebrane przez K. M. (1) i R. M., zaś przesyłka do A. M. wróciła z adnotacją „nie podjęto w terminie”.

Mając na uwadze powyższe okoliczności, Sąd Okręgowy wskazał, iż z uwagi na okoliczność, że podstawą roszczenia w niniejszej sprawie był weksel, wnosząc o oddalenie powództwa pozwani mogli podnosić tylko zarzuty dotyczące ważności weksla, jego niezgodności z deklaracją wekslową, bądź też zarzuty dotyczące stosunku podstawowego (umowy leasingowej).

W ocenie Sądu pierwszej instancji, załączony do akt sprawy weksel spełniał wszystkie warunki z art. 101 ustawy z dnia 28 kwietnia 1936 roku Prawo wekslowe, zawierając nazwę weksel w samym tekście dokumentu, przyrzeczenie bezwarunkowe zapłacenia oznaczonej sumy pieniężnej, nazwę podmiotu, na którego rzecz zapłać ma być dokonana, oznaczenie miejsca i terminu płatności, oznaczenie daty i miejsca wystawienia weksla, podpis wystawcy weksla. Zważywszy na powyższe Sąd Okręgowy uznał, że weksel będący przedmiotem postępowania jest ważny w świetle wyżej wymienionych wymogów formalnych Prawa wekslowego.

Odnosząc się do podniesionego przez pozwanych zarzutu przedawnienia zabezpieczonego wekslem roszczenia wynikającego z umowy leasingu nr (...), Sąd pierwszej instancji stwierdził, że przedmiotową umowę leasingu powód wypowiedział pismem z dnia 01 października 2008 roku, wzywając również do zapłaty zaległych rat leasingowych, zaś pismem z dnia 10 grudnia 2008 roku (doręczonym 15 grudnia 2008 roku) powód wezwał do zapłaty odszkodowania. Zgodnie z treścią art. 120 § 1 k.c. bieg przedawnienia rozpoczyna się od dnia, w którym roszczenie stało się wymagalne, a zatem w niniejszej sprawie od dnia 30 grudnia 2008 roku, w związku z czym roszczenie przedawniłoby się w dniu 30 grudnia 2011 roku. Jednakże wobec ogłoszenia upadłości Korzystającego, pismem z dnia 29 lipca 2010 roku powód zgłosił sędziemu – komisarzowi swoją wierzytelność wynikającą z umowy, która to czynność przerwała bieg przedawnienia, albowiem zgłoszenie sędziemu – komisarzowi przez wierzyciela upadłego wierzytelności wynikającej z umowy przerywa bieg przedawnienia nie tylko roszczenia o wykonanie tej umowy, ale i roszczeń o odszkodowanie za jej niewykonanie, bądź nienależyte wykonanie (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 stycznia 2010 roku, II CSK 166/09, OSNC z 2010 roku, Nr 9, poz. 122). Wobec powyższego w dniu 29 lipca 2010 roku bieg przedawnienia roszczeń powoda został przerwany i zaczął biec na nowo z dniem wydania postanowienia o zakończeniu postępowania upadłościowego, tj. w dniu 18 listopada 2011 roku. Weksel został wypełniony w dniu 11 stycznia 2012 roku, a zatem w okresie, gdy roszczenie nie uległo jeszcze przedawnieniu.

Przechodząc do zarzutu braku skutecznego przedstawienia weksla do zapłaty Sąd Okręgowy uznał, iż, nie ulega wątpliwości, że pozwani R. M. i K. M. (1) odebrali pismo informujące o wypełnieniu weksla i wzywające do jego wykupienia, albowiem okoliczność ta została udowodniona załączonymi do akt sprawy zwrotnymi poświadczeniami odbioru, których prawdziwość nie została zakwestionowana. Jako niezasadny Sąd pierwszej instancji ocenił także zarzut nieskutecznego doręczenia wezwania do zapłaty i przedstawienia weksla do zapłaty pozwanej A. M. mimo, że skierowana do niej przesyłka wróciła z adnotacją „nie podjęto w terminie”, podnosząc, iż w deklaracji wekslowej K. M. (1) poręczający weksel w imieniu A. M. wskazał jako adres do doręczeń: Ś., ul. (...) i na ten adres powód wysłał pismo informujące o wypełnieniu weksla. Ponadto zgodnie z deklaracją doręczenie uznaje się za skuteczne nawet gdy zostało awizowane i nie podjęte w terminie. Powyższy adres okazał się zresztą adresem prawidłowym, albowiem sama pozwana A. M. wskazała w pismach procesowych ten adres jako adres zamieszkania, jak również odebrała pozew wysłany w niniejszej sprawie i chociażby przez doręczenie pozwu, nawet gdyby uznać zarzuty pozwanej za zasadne, weksel został jej przedstawiony do zapłaty (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 30 czerwca 2010 roku, V CSK 461/09, LEX nr 852599). Poza tym skoro K. M. (1) był uprawniony do odbierania korespondencji w imieniu córki i był podobnie jak ona dłużnikiem wekslowym na podstawie tego samego stosunku prawnego, to doręczenie jemu wezwania do wykupu weksla jest skuteczne także względem pozwanej. Sąd Okręgowy wyjaśnił nadto, iż niezależnie od powyższego brak przedstawienia weksla do zapłaty nie powoduje wygaśnięcia zobowiązania wekslowego osoby, która poręczyła za wystawcę weksla własnego, a art. 53 Prawa wekslowego nie dotyczy weksli płatnych w określonym dniu, jak weksel stanowiący przedmiot sprawy, natomiast art. 38 Prawa wekslowego nie nakłada żadnych rygorów w związku z nieprzedstawieniem weksla do zapłaty (z wyłączeniem konsekwencji wynikających z treści art. 42 Prawa wekslowego).

Odnosząc się do zarzutu braku umocowania K. M. (1) do zaciągania w imieniu A. M. wszelkich zobowiązań wekslowych, Sąd Okręgowy wskazał, iż kwestia ta została już rozstrzygnięta przez Sąd Apelacyjny w sprawie o sygn. VI A Ca 1355/11 (toczącej się również na podstawie weksla, pomiędzy stronami niniejszego procesu), który słusznie argumentował, że pełnomocnictwo w formie notarialnej z dnia 27 sierpnia 2004 roku udzielone przez A. K. M. było pełnomocnictwem rodzajowym i upoważniało do zaciągania w imieniu A. M. kredytów bądź pożyczek, wystawiania i poręczania weksli. Pełnomocnictwo nie ograniczało w żaden sposób poręczeń weksli, np. co do kwoty, a więc uznać należało, że wbrew twierdzeniom pozwanej chodziło o wszelkie zobowiązania wekslowe.

O odsetkach ustawowych od zasądzonej kwoty Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 481 § 1 i § 2 k.c., zaś o kosztach procesu na podstawie art. 98 § 1 i 3 w związku z art. 99 i art. 105 § 2 k.p.c.

Apelację od powyższego wyroku wnieśli pozwani A. M., K. M. (1) i R. M., zaskarżając go w całości i podnosząc następujące zarzuty:

1) naruszenie prawa materialnego, tj. art. 31 w związku z art. 8 ustawy z dnia 28 kwietnia 1936 roku Prawo wekslowe poprzez przyjęcie, iż zapis "poręczam za A. M." oznaczał działanie na podstawie udzielonego przez nią pełnomocnictwa do dokonania poręczenia, podczas gdy taki zwrot umieszczony na odwrocie weksla faktycznie oznacza udzielenie przez K. M. (1) poręczenia za A. M.,

2) naruszenie prawa materialnego, tj. art. 98 k.c. poprzez przyjęcie, iż pełnomocnictwo upoważniające, m.in., do poręczania weksli bez wyraźnego określenia dopuszczalnej wysokości zobowiązania wekslowego jest pełnomocnictwem uprawniającym do dokonywania wszelkich czynności (zaciągania zobowiązań wekslowych), w tym też przekraczających zwykły zarząd, podczas gdy należało przyjąć, że pełnomocnictwo uprawniające w sposób ogólny i nieskonkretyzowany do zaciągania zobowiązań wekslowych upoważnia wyłącznie do zaciągania zobowiązań wekslowych stanowiących czynności mieszczące się w zakresie zwykłego zarządu, a zatem działanie osoby znajdującej podstawę w tak skonstruowanym pełnomocnictwie wykroczało poza zakres udzielonego przez pozwaną upoważnienia, a przedmiotowa czynność w związku z brakiem potwierdzenia pozwanej nie stała się skuteczna (negotium claudicans);

3) naruszenie przepisów prawa procesowego mające istotny wpływ na wynik sprawy, tj. art. 233 § 1 k.p.c. poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów spowodowany tymże błąd w przyjętych ustaleniach faktycznych stanowiących podstawę wyrokowania polegający na przyjęciu, iż powód skutecznie doręczył pozwanej wezwanie do wykupu weksla wraz z przedstawieniem weksla do zapłaty, w sytuacji gdy Sąd oparł owe ustalenia na przedstawionym przez powoda niepełnym materiale dowodowym w postaci jednostkowego pocztowego dowodu odbioru przesyłki kierowanej do osoby będącej zarówno reprezentantem wystawcy weksla, poręczycielem weksla oraz osobą podpisaną na wekslu jako pełnomocnik pozwanej,

a w konsekwencji:

4) naruszenie prawa materialnego, tj. art. 53 ustawy z dnia 28 kwietnia 1936 roku Prawo wekslowe poprzez przyjęcie, iż uczestnik zobowiązania wekslowego (poręczyciel) odpowiada wekslowo w sytuacji zaniedbania dokonania przez posiadacza weksla płatnego w oznaczonym dniu ustawowych aktów staranności (tj. wymogu przedstawienia weksla do zapłaty).

Ponadto pozwani zgłosili zarzut nie uczestniczenia A. M. w spółce jawnej, podnosząc w uzasadnieniu apelacji, że w dacie 23 stycznia 2008 roku, w której została zawarta umowa leasingu nie była ona już współnikiem spółki (...) sp.j., a zatem nie może ponosić odpowiedzialności w postaci zobowiązania do zapłaty długu z weksla zabezpieczającego tę umowę, ponieważ nie była stroną umowy, z której to zobowiązanie wynika.

Wskazując na powyższe zarzuty pozwani wnieśli o:

1. zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa oraz zasądzenie od powoda na rzecz strony pozwanej kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego za obie instancje według norm przepisanych,

ewentualnie o:

1. uchylenie wyroku Sądu pierwszej instancji w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd pierwszej instancji,

2. zasądzenie od powoda na rzecz strony pozwanej kosztów postępowania za dwie instancje.

Pełnomocnik powoda w odpowiedzi na apelację wniósł o jej oddalenie oraz zasądzenie od pozwanych solidarnie na rzecz powoda zwrotu kosztów zastępstwa procesowego przez Sądem drugiej instancji według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Apelacja pozwanych jest niezasadna, a podniesione w niej zarzuty nie mogą spowodować, zgodnie z wnioskiem apelacji, zmiany ani uchylenia zaskarżonego wyroku, który odpowiada prawu.

Sąd Apelacyjny, po samodzielnym zapoznaniu się i rozważeniu całości zebranego w sprawie materiału dowodowego, doszedł do wniosku, iż ustalenia faktyczne, których dokonał Sąd pierwszej instancji są generalnie prawidłowe, w związku z czym przyjmuje je za własne. Uzupełnienia wymagały jedynie ustalenia Sądu Okręgowego dotyczące treści pełnomocnictwa udzielonego K. M. (3) przez A. M., w związku z czym Sąd Apelacyjny z urzędu dopuścił dowód z dokumentu w postaci prawidłowo poświadczanego odpisu pełnomocnictwa z dnia 27 sierpnia 2004 roku, rep. A numer (...) udzielonego w formie aktu notarialnego przez A. M. K. M. (1) między innymi do „wystawiania i poręczania weksli, a także do odbierania w jej imieniu korespondencji, w tym również przesyłek pieniężnych i poleconych” na okoliczność jego treści, mając na względzie, iż nie zostało ono dołączone do akt sprawy, mimo, iż obie strony odnosiły się do jego treści w toku procesu, a Sąd pierwszej instancji w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku ocenił zarzuty strony pozwanej dotyczące charakteru i zakresu tego pełnomocnictwa jako niezasadne, dzieląc poglądy Sądu Apelacyjnego w Warszawie odnośnie tego pełnomocnictwa przedstawione w sprawie VI ACa 1355/11 (toczącej się również na podstawie weksła pomiędzy stronami procesu) i fakt istnienia tego pełnomocnictwa nie był sporny między stronami, zaś istota sporu dotyczyła jego oceny prawnej i wynikającego z niego zakresu umocowania, uznając, iż w tych okolicznościach przeprowadzenie dowodu z tego dokumentu jest niezbędne dla rozstrzygnięcia sprawy.

Odnosząc się do poszczególnych zarzutów apelacji zważyć należy, że stanowią one jedynie polemikę ze sposobem procedowania Sądu pierwszej instancji i przyjętą przez niego oceną zgłoszonego przez stronę powodową żądania.

Podniesiony w apelacji zarzut naruszenia art. 31 w związku z art. 8 ustawy z dnia 28 kwietnia 1936 roku Prawo wekslowe (Dz.U. z 1936 roku, Nr 27, poz. 282 ze zm.) poprzez błędne przyjęcie, iż umieszczony na odwrocie weksła zapis „poręczam za A. M.” oznaczał działanie na podstawie udzielonego przez nią pełnomocnictwa do dokonania poręczenia, podczas gdy taki zwrot umieszczony na odwrocie weksła faktycznie oznaczał udzielenie przez K. M. (1) poręczenia za A. M., nie zasługuje na uwzględnienie.

Jak trafnie ustalił Sąd pierwszej instancji weksel stanowiący podstawę żądań w niniejszej sprawie został poręczony przez R. M., K. M. (1) oraz A. M., w imieniu której działał K. M. (1). Na wekslu własnym in blanco, będącym podstawą dochodzonego w niniejszej sprawie roszczenia, widnieje bowiem, w szczególności, zapis: „Poręczam za A. M. K. M. (1)”. Wbrew zarzutom strony skarżącej zgłoszonym w niniejszej sprawie, nie można odczytywać zwrotu „poręczam za A. M.”, jako poręczenie za zobowiązania A. M. z weksła, ponieważ nie była ona wystawcą tego weksła. Z treści weksła wynika, że K. M. (1) działał zarówno jako reprezentant wystawcy (spółki jawnej), co jest bezsporne, a następnie jako poręczyciel za wystawcę (w imieniu własnym) oraz jako udzielający poręczenia za wystawcę w imieniu osoby trzeciej – A. M..

W świetle reguł interpretacyjnych określonych w art. 65 k.c. zwrot „za A. M.” wobec treści przedmiotowego weksła należy zatem odczytywać jako udzielenie poręczenia w jej imieniu. Nie ulega przy tym wątpliwości, że K. M. (1) był pełnomocnikiem pozwanej A. M. do dokonania powyższego poręczenia wekslowego, co wynika z treści samego weksła, a także znajduje oparcie w złożonym przez stronę powodową pełnomocnictwie z dnia 27 sierpnia 2004 roku, udzielonym w formie aktu notarialnego przez A. M. właśnie K. M. (1), między innymi do „wystawiania i poręczania weksli, a także do odbierania w jej imieniu korespondencji, w tym również przesyłek pieniężnych i poleconych”.

Odnosząc się do zarzutu apelacji dotyczącego błędnego uznania przez Sąd Okręgowy, że pełnomocnictwo udzielone przez A. M. K. M. (1) uprawniało do zaciągania wszelkich zobowiązań wekslowych, w sytuacji gdy upoważniało ono wyłącznie do zaciągania zobowiązań wekslowych stanowiących czynności mieszczące się w zakresie zwykłego zarządu, wskazać należy, iż powyższe pełnomocnictwo udzielone w dniu 27 sierpnia 2004 roku było pełnomocnictwem rodzajowym. Upoważniało ono pozwanego K. M. (1), m. in., do zaciągania w imieniu córki A. M. kredytów bądź pożyczek oraz wystawiania i poręczania weksli. Zgodnie z treścią art. 98 k.c. pełnomocnictwo ogólne obejmuje umocowanie do czynności zwykłego zarządu. Do czynności przekraczających zakres zwykłego zarządu potrzebne jest pełnomocnictwo określające ich rodzaj, chyba, że ustawa wymaga pełnomocnictwa do poszczególnej czynności. Skarżący uznają pełnomocnictwo z dnia 27 sierpnia 2004 roku za upoważniające K. M. (1) do działania w imieniu A. M. jedynie w zakresie nie przekraczającym zwykłego zarządu, co ich zdaniem wynika stąd, że nie została w dokumencie pełnomocnictwa określona maksymalna wartość zobowiązania, jakie mogło być w imieniu A. M.

zaciągnięte. Pogląd ten należy jednak, zdaniem Sądu Apelacyjnego, uznać za nietrafny. Dla uznania pełnomocnictwa za rodzajowe (gatunkowe) ze skutkiem dokonywania w jego ramach również czynności przekraczających zwykły zarząd, wystarczające jest określenie kategorii, rodzaju czynności prawnych jakie w imieniu mocodawcy może dokonywać pełnomocnik. Z treści art. 98 k.c. nie wynika w żadnym razie, aby pełnomocnictwo rodzajowe musiało dodatkowo zawierać stwierdzenie, że upoważnia ono także do dokonywania czynności przekraczających zwykły zarząd. Takie wymaganie dotyczy jedynie pełnomocnictwa szczególnego (tak też S. Rudnicki w: S. Dmowski, S. Rudnicki, Komentarz do Kodeksu cywilnego 2007 roku oraz J. Strzebińczyk w: Kodeks cywilny pod red. E. Gniewka; M. Smyk, Pełnomocnictwo według kodeksu cywilnego 2010 roku, zobacz także uzasadnienie postanowień Sądu Najwyższego z dnia 25 sierpnia 2004 roku, IV CK 144/04, LEX nr 188486 oraz z dnia 13 lutego 2004 roku, II CK 451/02, Proku Bankowe, 2005/2/18, jak również uchwały z 08 marca 2002 roku, III CZP 8/02, OSNC 2002/11/133 – na tle pełnomocnictwa do zawarcia umowy zapisu na sąd polubowny). Nie jest wykluczone, aby pełnomocnictwo rodzajowe zostało ograniczone przez wskazanie dodatkowych cech objętej nim czynności prawnej, czy też przez oznaczenie, że uprawnia ono tylko do dokonywania czynności zwykłego zarządu, jednakże ograniczenie takie powinno wynikać z oświadczenia mocodawcy. Z treści pełnomocnictwa z dnia 27 sierpnia 2008 roku sporządzonego w formie aktu notarialnego, takie ograniczenie zaś nie wynika. Mocodawczyni nie wymienia w nim przykładowo („w szczególności”) pewnych czynności prawnych, co mogłoby prowadzić do wątpliwości interpretacyjnych, czy nie jest to pełnomocnictwo ogólne. Wskazano w nim konkretne rodzaje czynności prawnych, takich jak, m. in., zaciąganie kredytów bądź pożyczek, poręczanie bądź wystawianie weksli, przy czym w ostatnim przypadku chodzi, co oczywiste o zaciąganie zobowiązań wekslowych. Poręczenie wekslowe (awal) jest niewątpliwie rodzajem czynności prawnych, które mogą być objęte zakresem pełnomocnictwa rodzajowego. Pozwani nie wykazali zaś w żadnej mierze, aby oświadczenie woli A. M. z dnia 27 sierpnia 2004 roku oznaczało w rzeczywistości ograniczenie do dokonywania w jej imieniu przez ojca tylko czynności nie przekraczających zwykłego zarządu. Powyższe jednoznacznie przesądza o należyтым umocowaniu K. M. (1) do poręczenia przedmiotowego weksla w imieniu pozwanej A. M..

Analogiczne stanowisko zajął Sąd Apelacyjny w Warszawie w uzasadnieniu wyroku z dnia 18 kwietnia 2012 roku w sprawie VI A Ca 1355/11, którego poglądy Sąd Apelacyjny w składzie orzekającym w niniejszej sprawie w całości podziela, zaś kwestia rodzaju pełnomocnictwa udzielonego przez A. M. K. M. (1) była przedmiotem rozważań Sądu Najwyższego, który postanowieniem z dnia 18 czerwca 2013 roku w sprawie I CSK 729/12 z powództwa (...) Sp. z o.o. w W. przeciwko A. M. o zapłatę odmówił przyjęcia do rozpoznania skargi kasacyjnej od powyższego wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie w sprawie VI A Ca 1355/11. W uzasadnieniu tego postanowienia Sąd Najwyższy wskazał, że w orzecznictwie Sądu Najwyższego wyjaśniono już, że pełnomocnictwo rodzajowe powinno określać rodzaj czynności prawnej objętej umocowaniem oraz jej przedmiot. Jeżeli rodzaj czynności prawnej nie jest w pełnomocnictwie określony w sposób wyraźny, dla ustalenia rzeczywistej woli reprezentowanego mają zastosowanie reguły interpretacyjne obowiązujące przy tłumaczeniu oświadczeń woli.

Pozbawione usprawiedliwionych podstaw są także zgłoszone w apelacji zarzuty wskazujące na brak przedstawienia weksla do zapłaty oraz błędne przyjęcie, iż poręczyciel odpowiada wekslowo w sytuacji zaniedbania dokonania przez posiadacza weksla wymogu przedstawienia weksla do zapłaty. Jak słusznie wskazał Sąd pierwszej instancji z treści art. 53 Prawa wekslowego wynika, że po bezskutecznym upływie terminów, ustanowionych do przedstawienia weksla, płatnego za okazaniem lub w pewien czas po okazaniu; do protestu z powodu nieprzyjęcia lub niezapłacenia; do przedstawienia do zapłaty w razie zastrzeżenia „bez kosztów” – posiadacz traci prawo do indosantów, wystawcy oraz do innych dłużników wekslowych z wyjątkiem akceptanta. Wystawca, o jakim mowa w tym przepisie to wystawca weksla trasowanego, gdyż osobą zobowiązaną do zapłaty z takiego weksla jest akceptant (art. 2 w związku z art. 26 Prawa wekslowego). Odpowiedzialność wystawcy weksla własnego jest natomiast taka sama, jak akceptanta weksla trasowanego (art. 104 Prawa wekslowego). Z kolei odpowiedzialność osoby, który poręczyła za wystawcę jest taka sama jak odpowiedzialność wystawcy (art. 32 Prawa wekslowego). Brak przedstawienia weksla do zapłaty nie wyłącza zatem odpowiedzialności osoby, która poręczyła za wystawcę weksla własnego. Ponadto, rygory określone w art. 53 Prawa wekslowego dotyczą tylko weksli płatnych za okazaniem lub w pewien czas po okazaniu.

W przypadku weksla płatnego w oznaczonym dniu (tak jak w przypadku spornego weksla), art. 38 prawa wekslowego nie nakłada żadnych rygorów w związku z nieprzedstawieniem weksla do zapłaty (z wyjątkiem konsekwencji z art.

42 Prawa wekslowego, wskazującego, iż w przypadku nieprzedstawienia weksla do zapłaty w terminie oznaczonym w art. 38 każdy dłużnik może złożyć sumę wekslową do depozytu sądowego na koszt i niebezpieczeństwo posiadacza) i zaniechanie tego obowiązku nie powoduje zgaśnięcia zobowiązania wekslowego (por. wyrok Sądu Najwyższego z 10 lutego 2010 roku, V CSK 288/09, LEX nr 585902). Po trzeciej wreszcie, wbrew twierdzeniom strony skarżącej, weksel został przedstawiony A. M. do zapłaty, chociażby przez doręczenie pozwu (tak Sąd Najwyższy np. w wyroku z 30 czerwca 2010 roku, V CSK 461/09, LEX nr 852599), które nastąpiło za pośrednictwem jej ojca K. M. (1), który odbierając pozew skierowany przeciwko córce powołał się na udzielone mu przez nią pełnomocnictwo z dnia 27 sierpnia 2004 roku, rep. A numer (...) (k. 40). Niezależnie od powyższego wskazać należy, że jak wynika z materiału dowodowego zgromadzonego w aktach sprawy przedstawienie weksla do zapłaty pozwanym K. M. (1) i R. M. nastąpiło w dniu 18 stycznia 2012 roku, zaś wezwanie do jego wykupu wraz z przedstawieniem weksla do zapłaty A. M. zostało powodowi zwrócone jako nie podjęte w terminie. Nie ulega przy tym wątpliwości, że zostało ono skierowane na prawidłowy adres, wobec tego, że korespondencja kierowana na adres: ul. (...), Ś., jak w szczególności pozew, dociera do pozwanej A. M., skoro wniosła ona odpowiedź na pozew w niniejszej sprawie i podała w niej ten właśnie adres jako adres zamieszkania. Niezależnie od powyższego, należy podzielić ocenę Sądu Okręgowego, iż skoro pozwany K. M. (1) był uprawniony do odbierania korespondencji w imieniu córki i był, podobnie jak pozwana A. M. dłużnikiem wekslowym na podstawie tego samego stosunku prawnego, to doręczone mu wezwanie do wykupu weksla było skuteczne także względem pozwanej.

W świetle powyższego podniesiony w apelacji pozwanych zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. skutkującego błędnym przyjęciem, iż powód skutecznie doręczył pozwanej wezwanie do wykupu weksla wraz z przedstawieniem weksla do zapłaty, jest niezasadny. Wskazać przy tym należy, iż sądowa ocena dowodów opiera się w świetle art. 233 § 1 k.p.c. na swobodnej ocenie sądu, ograniczonej co do wyprowadzonych z materiału dowodowego wnioskowań poprzez zasady logiki i doświadczenia życiowego. Skuteczne postawienie zarzutów naruszenia przez sąd pierwszej instancji art. 233 § 1 k.p.c. wymaga zatem wykazania, że sąd uchybił zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego i tym samym naruszył reguły swobodnej oceny dowodów. Nie jest natomiast wystarczające samo przekonanie skarżącego o innej, niż przyjął to sąd pierwszej instancji, ocenie przeprowadzonych dowodów, ich doniosłości i wiarygodności (zob. m.in. orzeczenia Sądu Najwyższego z dnia 06 listopada 1998 roku, II CKN 4/98 oraz z dnia 10 kwietnia 2000 roku, V CKN 17/2000). Jak wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 27 września 2002 roku (II CKN 817/00), tylko w wypadku, gdy brak jest logiki w wiązaniu wniosków z zebranymi dowodami lub gdy wnioskowanie sądu wykracza poza schematy logiki formalnej albo, wbrew zasadom doświadczenia życiowego, nie uwzględnia jednoznacznych praktycznych związków przyczynowo – skutkowych, przeprowadzona przez sąd ocena dowodów może być skutecznie podważona. Zdaniem Sądu Apelacyjnego, dokonana przez Sąd Okręgowy ocena zgromadzonych w tej sprawie dowodów mieści się w granicach wynikających z art. 233 § 1 k.p.c., zaś skarżący w wywodach zawartych w apelacji w żaden sposób oceny tej skutecznie nie podważyli.

Natomiast zarzut nie uczestniczenia pozwanej A. M. w spółce jawnej wystawcy weksla jest bezzasadny, ponieważ podstawą dochodzonego w niniejszej sprawie roszczenia wobec A. M. nie jest jej udział w jakimkolwiek podmiocie gospodarczym, ale fakt poręczenia weksla. Czynności prawne będące źródłem zobowiązań wekslowych, w tym w szczególności poręczenie wekslowe, są ujmowane na tle obowiązującego ustawodawstwa jako czynności prawne abstrakcyjne, t.j. takie, których ważność nie zależy od istnienia lub prawidłowości stosunku podstawowego, bądź uczestniczenia w stosunku podstawowym poręczyciela wekslowego. Ponadto z udzielonego K. M. (1) pełnomocnictwa do zaciągania zobowiązań wekslowych w imieniu pozwanej A. M. nie wynika w żadnej mierze by aktualność tego pełnomocnictwa zależała od uczestnictwa pozwanej w jakichkolwiek podmiotach prawa handlowego (w tym spółce jawnej – wystawcy weksla). Nie budzi przy tym żadnych wątpliwości, iż weksel stanowiący zabezpieczenie innego stosunku prawnego może zostać poręczony przez osobę nie będącą stroną tego stosunku. Powyższe prowadzi do jednoznacznej konstatacji, iż podnoszone w apelacji okoliczności związane z wystąpieniem A. M. ze spółki jawnej – wystawcy weksla, nie mają żadnego znaczenia dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy.

Sąd Apelacyjny oddalił zgłoszone w apelacji wnioski dowodowe na podstawie art. 381 k.p.c., uznając, że pozwani mogli powołać je już w postępowaniu przed Sądem pierwszej instancji, a poza tym nie dotyczyły one okoliczności faktycznych mających istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy w rozumieniu art. 227 k.p.c.

Z przytoczonych względów apelacja, jako pozbawiona usprawiedliwionych podstaw, podlega oddaleniu z mocy art. 385 k.p.c.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w związku z art. 99 k.p.c., art. 105 § 2, art. 108 § 1 k.p.c. i art. 391 § 1 k.p.c. w związku z § 6 punkt 6 oraz § 12 ust. 1 punkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. 2013.490), stosownie do zasady finansowej odpowiedzialności za wynik procesu. Uwzględniając stawkę minimalną za prowadzenie przez radcę prawnego sprawy w postępowaniu apelacyjnym przed Sądem Apelacyjnym i podaną w apelacji wartość przedmiotu zaskarżenia, zasądzono solidarnie od pozwanych na rzecz powoda tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego w instancji odwoławczej kwotę 2.700,00 zł stanowiącą 75% kwoty 3.600,00 zł, jako stawki minimalnej przy wartości przedmiotu zaskarżenia w niniejszej sprawie.